

Riktlinjer för obligatoriska seminarier i forskarutbildningen i ekonomisk historia

Tre seminariemoment är obligatoriska i forskarutbildningen i ekonomisk historia. Under det första året ska doktoranden ventilera ett avhandlings-PM på Högre seminariet, ungefär halvvägs i utbildningen ventileras ett 50%-manus och i slutfasen ventileras ett 80%-manus. Dessa seminarier är två timmar långa, och genomförs antingen på svenska eller engelska.

Alla doktorander ska också presentera kapitel- eller artikelutkast regelbundet på Högre seminariet, minst en gång per år. Därutöver ska alla doktorander delta aktivt i Högre seminariet när doktorandkollegor och övriga kollegor presenterar forskning och olika typer av texter. Forskning är inte bara en individuell uppgift, utan också en kollektiv process där vi stödjer varandra med förslag på förbättringar och konstruktiv kritik. Högre seminariet är ett nav i forskarutbildningen och ska fylla en central funktion både vad gäller doktoranders träning i att presentera och försvara sin egen forskning och att kritiskt diskutera och ge konstruktiva synpunkter på andras forskning.

Avhandlings-PM

Ett avhandlings-PM presenteras vanligtvis i slutet av doktorandens första år i utbildningen. Under det första året läser doktorander ofta flera kurser och förväntas parallellt skissera avhandlingens forskningsdesign. I det här skedet bestämmer doktoranden – i samråd med handledare – om avhandlingen ska författas som monografi eller sammanläggning.

En avhandlings-PM liknar ett inledningskapitel i en monografi eller en kapp i en sammanläggningsavhandling. Ofta kan en PM fungera som ett allra första utkast till ett framtida inledningskapitel/kappa. PM ska innehålla en vetenskaplig problematisering, förslag till avhandlingssyfte, diskussion av relevant tidigare forskning, forskningsfrågor formulerade i dialog med forskningsläget, resonemang kring möjliga källor, samt metodologiska verktyg och teoretiska utgångspunkter. PM bör ej överstiga 20 sidor.

50%-seminarium

En målsättning bör vara att ha 50%-seminariet två år efter startdatumet i forskarutbildningen (med förskjutning i relation till eventuell institutionstjänstgöring och annan förlängningsgrundande frånvaro, till exempel föräldraledighet). Emellertid läser ofta doktoranden merparten av kurserna under de två första åren, varför 50%-seminariet kan skjutas till början av det tredje året i utbildningen.

Om doktoranden skriver monografi bör 50%-manuset innehålla utkast till inledningskapitel och två empiriska kapitel. Skriver doktoranden sammanläggningsavhandling bör manuset innehålla utkast till kappa, en artikel redo för publikationsgranskning och ett första utkast till ytterligare en artikel; minst en av dessa artiklar bör vara ensamförfattad. Hela 50%-manuset bör ej överstiga 100 sidor.

Doktoranden får ordet först under seminariet, om hen vill göra några förtydliganden eller smärre korrigeringar i manuset. Merparten av seminariet utgörs sedan av dialog mellan doktoranden och en extern opponent som är verksam utanför institutionen. Val av opponent sker i dialog mellan

doktorand, handledare och studierektor för forskarutbildningen. Det är huvudhandledarens uppgift att kontakta en tänkbar opponent. På seminariet har opponenten till uppgift att granska manuset, peka ut brister och förtjänster, samt diskutera hur manuset kan utvecklas fram mot en fullständig doktorsavhandling. Opponenten kan välja att inleda sin del med att kort (max 5–10 minuter) sammanfatta manuset, men det är inte nödvändigt.

50%-manuset granskas även av en utsedd intern läsare (från institutionen), som bör vara docent. Den interna läsaren får ordet på seminariet efter att opponenten har gått igenom sin granskning. I ett tredje steg får övriga seminariedeltagare ställa frågor och ge synpunkter, under den tid som återstår av seminariet.

Efter seminariet möts handledare, opponent och internläsare för ett enskilt samtal. Även studierektorn för forskarutbildningen brukar medverka. Här ges opponent och interläsare möjlighet att inför handledarna ytterligare understryka synpunkter som av olika anledningar har blivit oklart framförda under seminariet. Under mötet diskuterar handledare, opponent och internläsare även huruvida manuset uppnår 50% av kraven för en doktorsavhandling.

Efter seminariet ska opponenten också lämna skriftliga kommentarer till doktoranden och handledarna. De skriftliga kommentarerna kan vara skrivna i ett enskilt dokument som sammanfattar opponentens synpunkter från seminariet, men de kan till exempel även bestå av en Power Point där de viktigaste synpunkterna tydligt och strukturerat framgår eller av ett manus med opponentens fortlöpande kommentarer i marginalen.

80%-seminarium

80%-seminariet ska hållas 9–12 månader före planerad disputation. Därmed ska det finnas tid för doktoranden att bearbeta synpunkterna från seminariet innan manuset lämnas till "grönläsning", vilket ska ske senast 5 månader före disputation. Vid tidpunkten för 80%-seminariet bör doktoranden i det närmaste vara klar med sin kursläsning, och inte ha mer än 7,5 kurspoäng kvar. Val av opponent sker i dialog mellan doktorand, handledare och studierektor för forskarutbildningen. Vid antingen 50%- eller 80%-seminariet måste en opponent väljas som har god kompetens i ekonomisk historia. Det är studierektorn för forskarutbildningen som i dialog med handledarna bedömer om en tilltänkt opponent har tillräckligt god kompetens i ekonomisk historia. Det är sedan huvudhandledarens uppgift att kontakta tänkbar opponent.

Om doktoranden skriver monografi bör 80%-manuset innehålla inledningskapitel och text till samtliga empiriska kapitel, samt ett allra första utkast till sammanfattande slutkapitel. Det finns ingen mall för hur många empiriska kapitel en monografiavhandling ska innehålla, utan det beror bland annat på kapitlens omfång och det analyserade källmaterialets karaktär. Många monografiavhandlingar innehåller emellertid fyra empiriska kapitel, vilket kan vara ett lämpligt riktmärke. Siktas doktoranden på en avhandling med fyra empiriska kapitel bör tre av dem vara i närmast klart skick vid tidpunkten för 80%-seminariet, och det fjärde kan vara mer skissartat. Hela 80%-manuset bör ej överstiga 200 sidor.

Skriver doktoranden sammanläggningsavhandling bör 80%-manuset innehålla ett nästan klart utkast till kappa, samt – såvida alla artiklar är ensamförfattade – två artiklar som är i publicerbart skick och utkast till en tredje artikel. Är en eller flera av artiklarna samförfattade behöver 80%-manuset inbegripa fler än tre artiklar (se "Guidelines for compilation theses", bilaga till Doktorandhandboken). Principen är att minst utkast till alla artiklar som ska finnas med i den klara sammanläggningsavhandlingen ska finnas med vid 80%-seminariet. Vid den här tidpunkten ska också

en artikel vara inskickad för publicering i antingen en vetenskaplig tidskrift eller en vetenskaplig antologi.

Doktoranden får ordet först under seminariet, om hen vill göra några förtydliganden eller smärre korrigeringar i manuset. Merparten av seminariet utgörs sedan av dialog mellan doktoranden och en extern opponent som är verksam utanför institutionen. Opponenten har till uppgift att granska manuset, peka ut brister och förtjänster, samt diskutera hur manuset kan färdigställas till en fullständig doktorsavhandling. Opponenten kan välja att inleda sin del med ett kort (max 5–10 minuter) sammanfatta manuset, men det är inte nödvändigt. Efter seminariet ska opponenten däremot lämna skriftliga kommentarer till doktoranden och handledarna. De skriftliga kommentarerna kan vara skrivna i ett enskilt dokument som sammanfattar opponentens synpunkter från seminariet, men de kan till exempel även bestå av en Power Point där de viktigaste synpunkterna tydligt framgår, eller ett av manus med opponentens fortlöpande kommentarer i marginalen.